

Produženje roka za podnošenje zahtjeva za povrat stanova koji su u društvenom vlasništvu

Visoki predstavnik Carlos Westendorp je ozbiljno zabrinut u svezi pisma koje je mu je uputio premijer Federacije Edhem Bičakčić u svezi sa odlukom visokog predstavnika da produži krajnji rok od 4. listopada ove godine, za podnošenje zahtjeva za povrat stanarskog prava nad stanovima u Federaciji koji su u društvenom vlasništvu. Ovaj rok je bio utvrđen Zakonom o prestanku primjene Zakona o napuštenim stanovima koji je na snagu stupio 4. travnja ove godine.

Kao što je visoki predstavnik objasnio u svom pismu koje je premijeru Bičakčiću uputio 10. rujna, produljenje roka za šest mjeseci je neophodno kako bi se osiguralo da pojedincima ne bude uskraćena mogućnost da vrate svoje stanove, što bi omogućilo velikom broju njih, koji su sada izbjeglice ili raseljene osobe, da se vrate u svoje domove.

Program praćenja koji je provelo nekoliko međunarodnih organizacija otkrio je velike probleme u provedbi zakona. Mnoge općine su se koristile nezakonitim i nepravednim postupcima kojima su izbjeglice i raseljene osobe onemogućene da podnesu zahtjeve. Ovi nezakoniti postupci uključivali su naplaćivanje taksi, zahtjeve da podnositelji zahtjeva podnesu dokumenta koja ne mogu dobiti, odbijanje da se prihvate zahtjevi ljudi koji ne posjeduju federalna osobna dokumenta, odbijanje da se prihvate zahtjevi koje podnose osobni zatupnici, ili putem pošte i maltretiranje i zastrašivanje podnositelja zahtjeva. Čak i u općinama u kojima proces podnošenja zahtjeva funkcionira ispravno, dugo odlaganje početka procesa je značilo da podnositelji zahtjeva nisu imali

punih šest mjeseci određenih zakonom za podnošenje zahtjeva.

Visoki predstavnik je o ovim problemima izvještavao premijera Bičakčića i ministra za prostorno uređenje i okoliš Morankića, redovito ih pozivajući da pruže svoju pomoć u otklanjanju ovih problema. Međutim, unatoč njihovim naporima, općinske vlasti su reagirale sporo ili nikako. Visoki predstavnik stoga nije imao alternativu nego da poduzme mjere za zaštitu prava pojedinaca prema Daytonskom sporazumu.

Upravni odbor Vijeća za provedbu mira na svom zasjedanju u Luxembourgu u lipnju je predvidio potrebu produženja roka u slučaju da se zakon ne implementira na pravilan način. Unatoč potpunih saznanja o problemima u provedbi, federalne vlasti nisu poduzele korake da se produži rok nakon 4. listopada 1998. godine. Nakon što je Parlament raspušten na početku izbornog perioda, on nije imao više mogućnosti da dopuni zakon prije isteka roka. Na sastanku Upravnog odbora u Sarajevu 8. rujna Odbor je bio ujedinjen u svezi potrebe da se produži rok i dao je potpunu potporu visokom predstavniku u njegovoj odluci kao jedinom načinu da se zaštite prava izbjeglica i raseljenih osoba.

Visoki predstavnik Carlos Westendorp je razočaran i iznimno zabrinut zbog činjenice da Republika Srpska nije usvojila slične imovinske i stambene zakone, no upotrijebit će sav svoj autoritet kako bi nakon izbora osigurao usvajanje ovih zakona u Republici Srpskoj. U međuvremenu, on se nada da će ga federalni organi vlasti podržati u stvaranju uvjeta za povratak izbjeglica i raseljenih osoba u Federaciju, što je od velikog značenja za Sarajevo, glavni grad Bosne i Hercegovine. Visoki predstavnik podsjeća sarajevske vlasti da glavni donatori još razmatraju da li da ostave na snazi zamrzavanje projekata rekonstrukcije, ili ne.